

TABEL-, FIGUR- OG BOKSFORTEGNELSE

Kapitel 1 Danmark og euroen

Figurer

Figur 1.1	Historiske udsving i dollar over for D-mark og euro	18
Figur 1.2	Udviklingen i BNP-vækst og ledighed i euroområdet	19
Figur 1.3	Pengepolitikens stramhedsgrad i euroområdet	20
Figur 1.4	Danmarks pengepolitik følger eurorådets - undtagen i perioder med valutauro	25
Figur 1.5	Skøn for det finanspolitiske råderum	29

Bokse

Boks 1.1	Hovedkonklusioner fra rapporten	15
Boks 1.2	Rettigheder og pligter i ØMU	24
Boks 1.3	Økonomiske konsekvenser ved deltagelse i euroen i forhold til i dag	34

Del I

Kapitel 2 Fast eller flydende valutakurs

Figurer

Figur 2.1	Valutakurs i forhold til D-mark	63
Figur 2.2	Udsving i reale valutakurs og BNP, 1973-1999	67
Figur 2.3	Sammenhæng mellem inflation og bilateral valutakursudvikling over for Tyskland, 1960-1998	70
Figur 2.4	Valutakurser over for euroen	74
Figur 2.5	Udenrigshandel	77
Figur 2.6	Industriproduktionen i forhold til trend	79

Bokse

Boks 2.1	Tre muligheder i valget af valutakurssystem	49
Boks 2.2	Konklusioner fra kapitel 2 i punktform	51
Boks 2.3	Sammenhængen mellem penge- og valutakurspolitik	53
Boks 2.4	Danmarks erfaringer med fastkurspolitik i EMS og ERM II	56
Boks 2.5	Faste og flydende valutakurser	69
Boks 2.6	Penge- og finanspolitik med fast og flydende valutakurs - en oversigt	72
Boks 2.7	Rentespændet og den udækkede renteparitet	75
Boks 2.8	Omfanget af samhandel med varer af samme type	81

Kapitel 3 ERM II eller euro

Figurer

Figur 3.1	Den danske kronekurs over for euroen	89
Figur 3.2	Regneeksempel: en 10 pct. devaluering	95
Figur 3.3	EU-landenes interne samhandel	122
Figur 3.4	Udenlandske direkte investeringer i EU	126
Figur 3.5	Sammenhæng mellem økonomisk stabilitet og vækst for 24 OECD-lande i perioden 1950-1988 under ét	130
Figur 3.6	Danmarks pengepolitik følger eurorådets - undtagen i perioder med pres mod kronen	132
Figur 3.7	Valutauro, efteråret 1998 - forskellige EU-landes rentespænd til Tyskland	135
Figur 3.8	Danmarks rentespænd til Tyskland efter "nej" ved Maastricht-afstemning i juni 1992	140
Figur 3.9	Danmarks rentespænd til Tyskland ved udvidelsen af udsvingsbånd i EMS'en i august 1993	141

Bokse

Boks 3.1	Hovedforskelle mellem ERM II og euroen	85
Boks 3.2	Hvad er eurosamarbejdet?	88
Boks 3.3	Hvad er ERM II?	90
Boks 3.4	Økonomisk politik i ERM II og i euroen	92
Boks 3.5	Eksempel: effekten af en finanspolitisk lempelse	101

Boks 3.6	Finanspolitik og stabilitets- og vækstpagten	103
Boks 3.7	Indflydelse og stemmeret i eurosamarbejdet	106
Boks 3.8	Den uformelle gruppe euro-11	108
Boks 3.9	Økonomiske forskelle mellem ERM II og euroen	110
Boks 3.10	Priser på runde og kvadratiske IKEA-spejle i forskellige lande	116
Boks 3.11	Prisforskelle i forskellige sektorer i EU-landene	118
Boks 3.12	Rose's undersøgelse af sammenhængen mellem fælles valuta og udenrigshandel	123
Boks 3.13	Episoder med pres mod kronen	133

Kapitel 4 Erfaringer med valutakurspolitik i Danmark, Sverige og Finland

Figurer

Figur 4.1	Økonomisk ustabilitet i Danmark, Sverige og Finland 1982-99	148
Figur 4.2	Bruttonationalprodukt pr. indbygger i Danmark, Sverige og Finland (købekraft-korrigeret)	149
Figur 4.3	Valutakurser 1970-2000	155
Figur 4.4	Valutakurs og interventionsbånd 1973-99	158
Figur 4.5	Danmark 1974-83	160
Figur 4.6	Sverige 1971-83	161
Figur 4.7	Finland 1971-83	162
Figur 4.8	Pris- og lønudvikling i Danmark 1971-83	164
Figur 4.9	Pris- og lønudvikling i Sverige 1971-83	164
Figur 4.10	Pris- og lønudvikling i Finland 1971-83	165
Figur 4.11	Danmark 1983-99	166
Figur 4.12	Sverige 1983-99	167
Figur 4.13	Finland 1983-99	168
Figur 4.14	Lønudvikling i Danmark, Sverige og Finland 1982-93	169
Figur 4.15	Afvielser fra gennemsnitlig inflation i Danmark, Sverige og Finland 1995-99	172

Bokse

Boks 4.1	Gini-koefficienter for Danmark, Sverige og Finland som et mål for fordelingsmæssig ulighed	151
Boks 4.2	Valutakurspolitik i Danmark, Sverige og Finland 1970-2000	154
Boks 4.3	Overekspansiv finanspolitik og aktiv valutakurspolitik	159
Boks 4.4	Devalueringscyklen kort beskrevet	163
Boks 4.5	Svensk valutakurspolitik efter 1992	171

Del II

Kapitel 5 Eurosamarbejdets holdbarhed

Tabeller

Tabel 5.1	Udviklingen i EU-landenes offentlige budgetsaldo og gæld	199
Tabel 5.2	Budgetsaldoens konjunkturfølsomhed, benchmark-saldoen samt den skønnede strukturelle budgetsaldo i 1997 og 2002	201

Figurer

Figur 5.1	Inflationen i udvalgte EU-lande	187
Figur 5.2	Den lange rente i udvalgte EU-lande	187
Figur 5.3	Udviklingen i den offentlige budgetsaldo i udvalgte EU-lande	188
Figur 5.4	Udviklingen i den offentlige gæld i udvalgte EU-lande	188
Figur 5.5	Udviklingen i BNP-vækst og ledighed i euroområdet	189
Figur 5.6	Historiske udsving i dollar over for D-mark og euro	191
Figur 5.7	Interne forskelle i konjunkturerne i euroområdet og i staterne i USA (målt ved standardafvigelsen i output-gap, 1979-1999)	194
Figur 5.8	Udviklingen i EU-landenes strukturelle budgetsaldoer fra 1997 til 2002	200
Figur 5.9	Kommissionens skøn for det finanspolitiske råderum (skøn for strukturel saldo i 2002 og skøn for benchmark-saldo)	202
Figur 5.10	Skøn for det finanspolitiske råderum	206
Figur 5.11	Udviklingen i ledigheden i det tidligere Vest- og Østtyskland	218
Figur 5.12	Samarbejdet om den økonomiske politik	221

Bokse		
Boks 5.1	De økonomiske adgangskrav: konvergenskriterierne	186
Boks 5.2	ØMU og den politiske union i EU	226

Kapitel 6 Europa som økonomisk enhed

Tabeller

Tabel 6.1	Nationalregnskab for USA, Japan og Europa i 1997	233
Tabel 6.2	EU-landenes varehandel, 1997	235
Tabel 6.3	Geografisk fordeling af EU-landenes direkte udenlandske investeringer, 1986-1996. Gennemsnit i pct. af BNP	237
Tabel 6.4	Real BNP vækst. Korrelationskoefficient i forhold til eurolandenes samlede vækstrate, 1970-2000	242
Tabel 6.5	Konjunkturerne i Europa, 1993. Faktiske og simulerede output-gap.	247
Tabel 6.6	Effekt på real BNP ved en rentestigning på 1 procentpoint. Resultater af tidligere studier	247
Tabel 6.7	Korrelationskoefficient i forhold til EU's samlede output-gap, 1970-1999	249
Tabel 6.8	Fald i rentefradragets skatteværdi i udvalgte lande.	254
Tabel 6.9	Indikatorer for Finland, 1986-1994	256
Tabel 6.10	Intensiteten af intra-industriell handel i euroområdet med varer fra fremstillingssektoren, pct.	261
Tabel 6.11	Standardafvigelser i hhv. bytteforhold, eksport- og importpriserne. EU-lande, 1980-1999	268
Tabel 6.12	Korrelationskoefficienter for de månedlige, procentvise udsving i EU-landenes aktieindeks (målt i euro) i forhold til Tyskland, 1980-1999.	271

Figurer

Figur 6.1	Udviklingen i beskæftigelsen i EU-15 og euroområdet 1991-1999	234
Figur 6.2	Udviklingen i intern og ekstern EU-handel i pct. af BNP. Import plus eksport 1965-1999	236
Figur 6.3	Udviklingen i den intra- og interindustrielle handel i EU, 1980-1994. Pct. af den samlede handel	237
Figur 6.4	Udviklingen i udvalgte EU-landes beholdning af udenlandske værdipapirer 1992-1998, løbende værdi	239
Figur 6.5	Mængdeindeks for udlandets beholdning af indenlandske aktier og obligationer i udvalgte EU-lande	240
Figur 6.6	Udviklingen i EU-landenes og Norges output-gap i forhold til EU-gennemsnittet, 1970-1999. Pct. point	244
Figur 6.7	Udvikling i Europa, hvis euroen havde eksisteret fra 1988	245
Figur 6.8	Private husholdningers opsparingskvote, pct. af disponibel indkomst	250
Figur 6.9	Udviklingen i renten, udvalgte lande, 1982-1999	251
Figur 6.10	Offentlig primær strukturel saldo, pct. af BNP	252
Figur 6.11	Inflationsforskel til Tyskland	252
Figur 6.12	Obligationsgæld til udlandet, brutto, 1986-1996	254
Figur 6.13	Interne forskelle mellem EU-landene og staterne i USA	258
Figur 6.14	Geografisk struktur i eksporten til 3. lande i forhold til eurolandenes totale eksport til 3. lande, 1997	263
Figur 6.15	Udviklingen i EU-landenes bytteforhold samt det gennemsnitlige EU bytteforhold målt i samme valuta (D-mark), 1979-1999	265
Figur 6.16	Råvarepriser	266

Bokse

Boks 6.1	Beregningsmetode for indekset for geografisk koncentration	264
----------	--	-----

Kapitel 7 Den fælles pengepolitik i euroområdet

Tabeller

Tabel 7.1	Velfærdsgevinst ved disinflation	293
-----------	----------------------------------	-----

Figurer

Figur 7.1	Økonomisk udvikling i euroområdet	276
Figur 7.2	ECB-renter og dag til dag-rente	277
Figur 7.3	HICP-inflation samt HICP-inflation eksklusiv energi	279
Figur 7.4	M3's omløbshastighed: trendudvikling og år til år-vækstrate	302

Figur 7.5	Officiel rente, output-gap og inflation i Tyskland og USA, 1980-1999	308
Figur 7.6	Aggregeret udbuds- og efterspørgselsdiagrammer	310
Figur 7.7	Efterspørgselsidestød	313
Figur 7.8	Udbudssidestød	315

Bokse

Boks 7.1	Taylor reglen	307
----------	---------------	-----

Kapitel 8 Finanspolitikken i ØMU'en

Tabeller

Tabel 8.1	Centrale regeringers procentvise andel af de totale offentlige udgifter og indtægter i udvalgte føderale lande, 1995	328
Tabel 8.2	Offentlig sektors nettorentebetalinger i EU-landene, pct. af BNP	333
Tabel 8.3	Offentlig budgetsaldo, budgettets konjunkturfølsomhed og kritiske grænser for overskridelse af 3 pct. grænsen i EU-landene	336
Tabel 8.4	Planlagt og realiseret offentlig saldo i Danmark, 1993-94, mia.kr. og i pct. af BNP	341
Tabel 8.5	Sammenhængen mellem aktiv finanspolitik og konjunkturudvikling i EU-landene	346

Figurer

Figur 8.1	Offentlige udgifter i procent af BNP, EU-landenes udgifter og EU-budgettet 1970-99	327
Figur 8.2	Den offentlige saldo i procent af BNP for EU-landene	332
Figur 8.3	Udviklingen i EU-landenes offentlige bruttogæld i pct. af BNP	334
Figur 8.4	Udviklingen i de danske rentesatser, hvis ØMU'en med den fælles valuta havde eksisteret fra 1988. Simuleret og faktisk værdi	339
Figur 8.5	Udviklingen i den danske beskæftigelse og offentligt budget, hvis ØMU'en med den fælles valuta havde eksisteret fra 1988. Simuleret og faktisk værdi	340
Figur 8.6	Real BNP, forudsagt og faktisk udvikling	342
Figur 8.7	Udviklingen i output-gap og primær strukturel saldo. Danmark, Tyskland, Frankrig og Sverige	346

Kapitel 9 Beskæftigelses- og strukturpolitik i EU

Tabeller

Tabel 9.1	Reallønssstivhed i udvalgte lande	362
Tabel 9.2	Erhvervsobligationer i euro samt værdi af fusioner og virksomhedsovertagelser	393
Tabel 9.3	Spredningen i priserne i EU og USA	398
Tabel 9.4	Spredningen i priserne inkl. skat mellem EU-landene for udvalgte varer og serviceydelser	399

Figurer

Figur 9.1	Beskæftigelsesfrekvenser, ledighed og langtidsledighed i EU-landene, USA og Japan i 1998	354
Figur 9.2	Strukturel ledighed i EU-landene. 1990 og 1998	355
Figur 9.3	Udbredelse af fagforeninger og kollektive overenskomster	356
Figur 9.4	Ledighed i Danmark, eurolandene og USA	361
Figur 9.5	Restriktioner via lovgivning	364
Figur 9.6	Timelønsomkostninger i euro i 1998	365
Figur 9.7	Sammenhængen mellem velstand og vækst for EU-landene, USA og Japan, 1960-1997	368
Figur 9.8	Danmarks udenrigshandel i 1998 fordelt på lande - i alt og blandt eurolandene	371
Figur 9.9	Tidslinje for forløbet i Luxembourgprocessen 2000	379
Figur 9.10	Beskæftigelse og ledighed i EU-landene, 1995-1999	382
Figur 9.11	Prisniveau og realindkomst	402

Bokse

Boks 9.1	Løn, produktivitet og international konkurrenceevne	367
Boks 9.2	Faktor aflønning og international handel	369
Boks 9.3	Det Europæiske Råds møde i Lissabon: Mål for beskæftigelsespolitikken	386
Boks 9.4	Institutionelle forhold, der i væsentlig grad har øget internationaliseringen af den finansielle sektor i EU fra 1989 til 1999	387
Boks 9.5	Det Europæiske Råds møde i Lissabon: Effektive og integrerede finansielle markeder	388
Boks 9.6	Virkninger af euroen på de europæiske kapitalmarkeder	389
Boks 9.7	Det Europæiske Råds møde i Lissabon: Et fuldt udbygget og operationelt indre marked	397

Del III

Kapitel 10 Globalisering og euro

Tabeller

Tabel 10.1	Udenlandske investeringer for udvalgte lande, 1970-1995	413
Tabel 10.2	International handel med obligationer og aktier, 1970-1998	415
Tabel 10.3	Udviklingen i prisen på flytrafik, telefonopkald og computere, 1930-1990	420
Tabel 10.4	Finansiell struktur i euroområdet, USA og Japan, 1999	451
Tabel 10.5	Bruttoudstedelse af private euro-denominerede obligationer, 1999	452

Figurer

Figur 10.1	Varehandel for Japan, USA og Vesteuropa som andel af BNP, 1870-1992	412
Figur 10.2	Udenlandske direkte investeringer, 1970-1995	414
Figur 10.3	Den daglige globale valutahandel i forhold til den årlige globale eksport og verdens samlede valutareserve	414
Figur 10.4	Eksterne nettokapitalbevægelser i pct. af BNP, 1870-1990	416
Figur 10.5	Udenlandske direkte investeringers andel af de samlede bruttoinvesteringer, 1970-1995	416
Figur 10.6	Udenlandske aktiver som pct. af verdens BNP, 1870-1995	417
Figur 10.7	Toldprovenu som pct. af import, 1880-1990	417
Figur 10.8	Ændring i lønspredning, 1980-1994	431
Figur 10.9	Udviklingen i lønspredningen (D9/D1), 1979-1997	432
Figur 10.10	Standardiseret arbejdsløshedsprocent, 1970-1999	433
Figur 10.11	Den relative arbejdsløshedsprocent for kortuddannede 25-64-årige i OECD, 1995	433
Figur 10.12	Væksten i realt BNP i de nye markeder i Asien over for USA, Japan og EU, 1989-1999	439
Figur 10.13	Vækst i realt BNP i de nye markeder, 1995-1999	439
Figur 10.14	Gini-koefficienten for den globale indkomstfordeling, 1900-1999	442
Figur 10.15	Relativ økonomisk udvikling i forskellige udviklingslande, 1965-1996	443

Bokse

Boks 10.1	De internationale organisationer i globaliseringen	418
Boks 10.2	Hovedkonsekvenser af globaliseringen	423
Boks 10.3	Fordele ved handel og international arbejdsdeling	425
Boks 10.4	Globalisering og reallønninger	434

Kapitel 11 EU og velfærd

Figurer

Figur 11.1	Offentlige udgifter og handelsmæssig åbenhed i 1996	460
Figur 11.2	Udgifter til børnefamilier, 1995	463
Figur 11.3	Udgifter til uddannelse fordelt på uddannelsestyper i pct. af BNI, 1993	464
Figur 11.4	Sygehusudgifter i pct. af BNP, somatiske sygehuse, 1995	465
Figur 11.5	Udgifter til overførsler og naturalieydelse til alderspensionister i 1995	465

Bokse

Boks 11.1	Sammenhæng mellem offentlige udgifter, befolkning og åbenhed	461
Boks 11.2	Uddrag af konklusionsteksterne fra Det Europæiske Råd i Lissabon den 23.-24. marts 2000	469

Kapitel 12 Skattekoordination

Tabeller

Tabel 12.1	Forskelle i skatte- og afgiftssatser i udvalgte stater i USA	477
Tabel 12.2	Udviklingen i skattesatser for udvalgte lande	481
Tabel 12.3	Indstrømning til EU af direkte udenlandske investeringer i forhold til den samlede investering i fast realkapital	484
Tabel 12.4	Moms af udenlandske virksomheders internetsalg i Danmark	490

Bokse

Boks 12.1	Tegn på skattekonkurrence	481
Boks 12.2	Oversigt over centrale fællesskabsbestemmelser med relevans for skattepolitikken	491

Kapitel 13 Arbejdsmarkeds- og socialpolitiske forhold

Tabeller

Tabel 13.1	Beskæftigelsesfrekvens for 18-66 årige danske statsborgere og statsborgere fra resten af EU i Danmark, fordelt efter familietype og køn, 1997	509
Tabel 13.2	Udbetaling af overførselsindkomster til 30-59 årige, fordelt efter statsborgerskab, 1997	512

Figurer

Figur 13.1	18-66 årige fordelt efter statsborgerskab og væsentligste aktivitet i 1997	511
Figur 13.2	Ind- og udvandring til og fra Danmark af statsborgere fra andre nuværende EU-lande, 1971-1997	513
Figur 13.3	Nettoindvandring og forskel mellem ledighed i Danmark og EU, 1979-1996	514
Figur 13.4	Disponibel indkomst for en arbejdsløs forsikret industriarbejder, 1997.	516
Figur 13.5	Disponibel indkomst for arbejdsløs ikke-forsikret industriarbejder, 1997	517
Figur 13.6	Disponibel indkomst ved alderspensionering, 1997.	518

Bokse

Boks 13.1	Retten til indrejse og ophold	499
Boks 13.2	Koordineringens fire grundlæggende principper	501
Boks 13.3	Ophold efter ophør med beskæftigelse	503

Kapitel 14 Europæiske lande udenfor euroen

Tabeller

Tabel 14.1	Konvergensindikatorer 1998	540
Tabel 14.2	Valuta-arrangementer	541
Tabel 14.3	Økonomisk vækst i euroområdet, Danmark og Norge	549
Tabel 14.4	Økonomisk vækst i euroområdet, Danmark og Schweiz	557

Figurer

Figur 14.1	Norske kroner over for ECU/euro	545
Figur 14.2	Nominel og real effektiv norsk kronekurs	545
Figur 14.3	Det norske korte og lange rentespænd	546
Figur 14.4	Økonomiske indikatorer for Norge	547
Figur 14.5	Landbrugsstøtte	550
Figur 14.6	Output-gap i Norge og euroområdet	551
Figur 14.7	Schweizerfranc over for ECU/euro	555
Figur 14.8	Nominel og real effektiv kurs på schweiziske franc	555